

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență (2021-2025)
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură postpatristică/ Patrology and Post-Patristic literature						
2.2 Titularul activităților de curs	Asist. dr. Alexandru Prelipcean						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Alexandru Prelipcean						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					-
Examinări					1
Alte activități.....					-
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	x
4.2 De competențe	x

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	50% participare la curs
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	75% participare la seminarii

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Să cunoască terminologia patristică specifică primelor veacuri creștine. C2. Să cunoască viața Sfinților Părinți ai Bisericii și a scriitorilor bisericești din primele șase veacuri creștine. C3. Să cunoască opera Sfinților Părinți ai Bisericii și a scriitorilor bisericești din primele șase veacuri creștine. C4. Să cunoască doctrina Sfinților Părinți ai Bisericii și a scriitorilor bisericești din primele șase veacuri creștine.
Competențe transversale	Aplicarea principiilor de viață și gândire ale Sfinților Părinți din primele șase veacuri creștine în viața eclezială, ca mijloc de eficientizare a pastorației contemporane.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Disciplina încearcă, pe de o parte, să răspundă unor cerințe mereu în schimbare a societății în care trăim, fără a altera ceva din autoritatea doctrinară și spirituală a Părinților Bisericii din primele veacuri creștine, ci, mai degrabă, a o reactualiza, a o face mai vie în conștiința celor care se pregătesc pentru preoție, dar și a credincioșilor ortodocși din zilele noastre, iar pe de altă parte, să sublinieze rolul autorilor patristici în dezvoltarea unei misiuni pastorale eficiente a Bisericii.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să cunoască noțiuni fundamentale cu care operează Patristica primelor veacuri. - La finalul acestui curs, studentul trebuie să posede cunoștințe teoretice pentru eficientizarea pastorației contemporane în cadrul vieții ecleziale. - Scopul formativ al cursului este ca studentul să-și formeze o viziune de ansamblu asupra vieții, operei și doctrinei Sfinților Părinți și a scriitorilor bisericești din primele veacuri creștine. - Dobândirea de abilități pentru lecturarea și interpretarea textelor patristice. - Folosirea noțiunilor și metodelor de bază ale Patristicii în corelare cu celelalte discipline teologice studiate.

8. Conținut

8.1 Curs		Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<i>Patrologie</i> : etimologie, definiție, disciplina (obiectul), structura și diviziunea materiei (periodizare)	Metode didactice frontale și individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
2.	Istoria <i>Patrologiei</i> și colecții patristice românești	Metode didactice frontale și individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
3.	Părinte, Părinte al Bisericii, Sfinții Părinți vs. <i>scriitor</i> bisericesc; „Doctorii Bisericii” și viziunea apuseană. Aspecte terminologice	Metode didactice frontale și individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
4.	Genurile literare ale operelor patristice: identificare și nuanțe caracteristice	Metode didactice frontale și individuale: povestirea, prelegerea,	Semestrul 1 (2 ore)

		explicația, dialogul	
5.	Învățătura celor doisprezece Apostoli (<i>Didahia</i>)	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
6.	Părinții apostolici: Sfinții Clement Romanul, Ignatie al Antiohiei și Policarp al Smirnei	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
7.	Păstorul lui Herma	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
8.	Sfântul Justin Martirul și Filosoful	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
9.	Apolinarie	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
10.	Meliton de Sardes	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
11.	Sf. Irineu de Lugdunum	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
12.	Tertulian	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
13.	Ciprian al Cartaginei, Lactanțiu și Clement Alexandrinul	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)
14.	Origen	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	Semestrul 1 (2 ore)

Bibliografie

A. Izvoare

- ***, *Mineiu pe luna iulie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 41973;
- ***, *Penticostar, adică Sfintele slujbe de la Duminica Paștilor până la Duminica tuturor Sfinților*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999;
- ***, *Triod, care cuprinde slujbele bisericesti de la Duminica Vameșului și a Fariseului până la Sfânta Înviere*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 71970;
- Clement Alexandrinul, *Stromate. Scrieri II*, trad. de Pr. Dumitru Fecioru, col. „Părinți și scriitori bisericesti”, 5, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982;
- Eusebiu de Cezareea, *Istorie bisericască*, trad. de pr. Teodor Bodogae, col. „Părinți și scriitori bisericesti”, 13, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987;
- Φωτίου του Μέγα, *Ἐπιστολή ε΄, Πρὸς τὸν Ἀκυλαΐας Ἰωαννην*, în: I. Βαλλέτα (ed.), *Φωτίου Ἐπιστολαί*, London, 1864;
- Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri II. Glafire*, trad. din grecește, introducere și note de Pr. Dumitru Stăniloae, col. „Părinți și scriitori bisericesti”, 39), Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1992;
- Sfântul Grigorie de Nyssa, *Împotriva lui Eunomie*, vol. 1, Ediție bilingvă, trad. și note de Ovidiu Sferlea, studiu introductiv de Mihail Neamțu, Ediție îngrijită de Adrian Muraru, col. „Tradiția creștină”, 9, Ed. Polirom, Iași, 2010;
- Ἰσιδώρου Πηλουσιώτη, *Ἐπιστολή I, ΤΟ΄ – Κυρίλλω Ἀλεξανδρείας*, PG 78, 392C;

Sfântul Ieronim, *Despre bărbații iluștri și alte scrieri*, Editura Paideia, București, 1994;
_, *Epistole*, vol. 1, studiu introductiv de Constantin Răchită, trad. de Dan-Nicolae Negrescu, Diana Maria Diaconescu, Constantin Răchită et alii, ediție îngrijită de Ana-Cristina Halichias și ierom. Policarp Pîrvuloiu, col. „Părinți și scriitori bisericești”, SN, 9, Ed. *Basilica* a Patriarhiei române, București, 2013;
Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. de pr. Dumitru Fecioru, col. „Izvoarele Ortodoxiei”, 1, Editura Librăriei Teologice, București, 1938;
Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrieri. Partea a treia: Omilii la Matei, XXI:1-4*, trad., introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, col. „Părinți și scriitori bisericești”, 23, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994;
Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, *Apologia întâi în favoarea creștinilor*, I, în: ***, *Apologeti de limbă greacă*, trad., introducere, note și indici de Pr. T. Bodogae, Pr. Olimp Căciulă, Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997;
Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii și cuvântări*, trad. și introducere de pr. Dumitru Fecioru, text revăzut și notă asupra ediției de Constantin Georgescu, note de pr. Dumitru Stăniloae, Constantin Georgescu și Alexandru Mihăilă, col. „Părinți și scriitori bisericești”, SN, 1, Editura *Basilica* a Patriarhiei Române, București, 2009;
_, *Epistole*, trad. din limba greacă, introducere și note de Pr. Teodor Bodogae, ediție revizuită de Tudor Teoteoi, col. „Părinți și scriitori bisericești”, SN, 3, Editura *Basilica* a Patriarhiei Române, București, 2010;

B. Literatură secundară

Bardenhewer, Otto, *Geschichte der altkirchlichen Literatur*, Band 1, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 2007;
Cayré, Fulberto, *Patrologie e Storia della Teologia*, vol. 1: Primo e secondo Libro, traduzione di D. Tebaldo Pelliazzari, Società di S. Giovanni Evangelista, Roma, 1936;
Coman, Pr. Ioan G., *Patrologie*, vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1984;
Henkel, Jürgen, *Îndumnezeire sau etică a iubirii în opera părintelui Dumitru Stăniloae*, (teză de doctorat), trad. de diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2003;
Χρήστου, Παναγ. Κ., *Ελληνική πατρολογία, τόμος α'*, Εκδοτικός Οίκος Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη, 2004;
Ionescu-Stăniloae, Lidia, „*Lumina faptei din lumina cuvântului*”. *Împreună cu tatăl meu, Dumitru Stăniloae*, Editura Humanitas, București, 2000;
Marinescu, Adrian, „Patrologia și studiile de specialitate în cadrul Ortodoxiei din secolul al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea. Școli și direcții de cercetare”, în: Viorel Ioniță (ed.), *Teologia ortodoxă în secolul al XX-lea și la începutul secolului al XXI-lea*, Editura *Basilica* a Patriarhiei Române, București, 2011, pp. 302-365;
_, „Părintele Bisericesc sau Sfântul Părinte, martor și organ al lucrării Sfântului Duh în Biserică și în membrii acesteia. Noțiunea de «Părintele bisericesc» în tradiția patristică, originea și semnificația eu teologică. Scriitorul creștere a Bisericii vs. Scriitorul «creștin» (Partea I)”, în: *Studii Teologice*, V (2009), 1, pp. 31-102;
McGuckin, Pr. John Anthony, *Dicționar de teologie patristică*, trad. din limba engleză Dragoș Dăscă și Alin-Bogdan Mihăilescu, ediție îngrijită de Dragoș Mîrșanu, col. „Patristica. Studii”, 13, Editura Doxologia, Iași, 2014;
Moreschini, Claudio, Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, trad. de Hanibal Stănciulescu și Gabriela Sauciu, ediție îngrijită de Ioan-Florin Florescu, vol. I-II/2, Editura Polirom, Iași, 2013;
Μουτσουλα, Ηλία Δ., *Εισαγωγή εις την Πατρολογία*, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα;
Παπαδοπούλου, Στυλιανού Γ., *Πατρολογία, τόμος α': εισαγωγή, β' και γ' αιώνας*, Εκδόση δ', Αθήνα, 2000 [trad. rom.: Stylianos G. Papadopoulos, *Patrologie*, vol. I, Introducere, secolele II și III, trad. de Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006];
Prelipcean, Alexandru, *Spiritualitate creștină și rigoare științifică: notele de subsol ale Filocaliei românești*, vol. 1: Studiu introductiv, indexuri și antologia notelor de subsol (A-L), cu o prefață de Lidia Stăniloae, Editura Doxologia, Iași, 2013;
Roșu, Adina-Voichița, „Fericitul Ieronim – Pe urmele bărbaților iluștri”, în: *Qvaestiones Romanicae*, VIII (2021), 1, pp. 137-142;
Schmid, Bernard, *Manual of Patrology*, B. Berder, St. Louis Mo., 1899;
Τσαμη, Δημητρίου Γ., *Εισαγωγή στη σκέψη των Πατέρων της Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας*, Ἐκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 1992;
Voicu, arhid. Constantin/, Colda, pr. Lucian-Dumitru, *Patrologia*, vol. 1, Editura *Basilica*, București, 2015.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1. Isagogie cu privire la activitatea de seminar	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	1 oră, semestrul 1
2. Problematika istorică a sinaxarelor ca interpretare patristică	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	(1 oră, semestrul 1) <i>Mineiul pe luna octombrie</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2017;
3. Problematika botezului Sf. Constantin cel Mare	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	(1 oră, semestrul 1) Eusebiu de Cezareea, <i>Istorie bisericească</i> , trad. de pr. Teodor Bodogae, col. „Părinți și scriitori bisericești”, 13, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987
4. Problematika istorică a amestecului surselor. Studiu de caz: problema apariției pe cer a Sfintei Cruci în viața Sf. Constantin cel Mare	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	(1 oră, semestrul 1) Eusebiu de Cezareea, <i>Istorie bisericească</i> , trad. de pr. Teodor Bodogae, col. „Părinți și scriitori bisericești”, 13, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987
5. Noțiuni de epistemologie teologică	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	3 ore, semestrul 1
6. Cercetarea teologică științifică	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	3 ore, semestrul 1
7. Preliminarii metodologice	Metode didactice frontale si individuale: povestirea, prelegerea, explicația, dialogul	3 ore, semestrul 1
8. Evaluare semestrială (test)	-	1 oră, semestrul 1

Bibliografie

Pr. dr. Daniel Benga, *Metodologia studiului și cercetării științifice în Teologie*, Editura Sophia, București, 2003.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă și în alte facultăți cu secții similare. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc periodic întâlniri cu reprezentanți abilitați din mediul eclezial și laic. În funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținutul disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări *ad-hoc* în sens tematic și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup 50% prezență curs	Examen	70%
10.5 Seminar/ Laborator	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup 75% prezență seminarii	Test de evaluare semestrial	30%
10.6 Standard minim de performanță Frecvența receptivă și activă la orele de curs și seminar			

Data completării

01.10.2021

Semnătura titular de curs

Asist. dr. Alexandru Prelipcean

Semnătura titular de seminar

Asist. dr. Alexandru Prelipcean

Data avizării în Departament

05.10.2021

Semnătura Director Departament